

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2023-03-28

Diarienummer 0836/22

Stadsutvecklingsavdelningen

Lina Engvall

Telefon: 031-368 70 07

E-post:

lina.engvall@kretsloppochvatten.goteborg.se

Informationsärende skyfallsprojekt Stabbeparken och Fjärdingsparken etapp 2

Förslag till beslut

Kretslopp och vattennämnden antecknar informationen till protokollet.

Sammanfattning

Kretslopp och vatten har 2022 och 2023 fått investeringsmedel från skattekollektivet för att bygga skyfallsanläggningar. Detta eftersom skyfall är större regn än vad VA-huvudmannen ansvarar för genom VA-taxan. De projekt som i nuläget är i gång är Stabbeparken och Fjärdingsparken etapp 2. Förvaltningen vill informera om dessa projekt då investeringsbidragen för skyfall är en ny del av verksamheten och ur vissa aspekter, pilotprojekt.

Projekt Fjärdingsparken byggs för att inte öka översvämningsrisk nedströms när parken byggs ut, den är del av ett exploateringsprojekt som drivs av Exploateringsförvaltningen. Parken byggs multifunktionellt, i normalfallet kommer ytan att fungera som park men vid större regn än regn med 30 års återkomsttid kommer ytan att börja fyllas upp med vatten. Förvaltningens investering uppskattas till knappt 10 Mkr.

Projektet Stabbeparken innebär att en vall uppförs vid utkanten av parken för att skydda Östra sjukhuset vid skyfall. Detta projekt är inte kopplat till en exploatering. Enligt lag ska verksamhetsutövaren eller fastighetsägaren ansvara för att skydda sin fastighet i befintlig stad. Projektet genomförs i samverkan med regionen som är verksamhetsutövare för fastigheten som skyddas. Regionen bekostar större delen tillika sin andel av projektet. Förvaltningens investering uppskattas till omkring 1,5 Mkr.

Kretslopp och vatten

Marianne Erlandson
Förvaltningsdirektör

Bilagor

Bilaga 1 Skiss Fjärdingsplan

Bilaga 2 Skiss Stabbeparken

Ärendet

Kretslopp och vattennämnden informeras om status i pågående skyfallsprojekt. Dessa projekt syftar till att bygga anläggningar som minskar risk för översvämningar på grund av skyfall. Staden planerar för ett skyfall som statistiskt sett inträffar vart hundra år. De pågående projekten är Fjärdingsparken (etapp 2) och Stabbeparken. Projekten är samarbeten mellan flera förvaltningar i staden samt regionen och kräver nya samarbets sätt, vilket gör dem till pilotprojekt.

Beskrivning av ärendet - Fjärdingsparken

Detaljplan för Förskola vid Fjärdingsplan antogs 2015. Planen omfattar en ny förskola och utveckling av Fjärdingsparken. Etapp 1 är färdig sedan tidigare. Parkens etapp 2 ska färdigställas med en skyfallsanläggning som kompenserar för den volym som vid ett 100-års regn teoretiskt blir stående vid förskolan som ska avvecklas.

Principer i "TTÖP Översvämningsrisker"¹ ska följas. Fördröjning krävs för att inte öka flödet nedströms och öka översvämningsrisk, eftersom det inte finns någon utpekad säkrad skyfallsled att leda ett ökat flöde till. Ett ökat flöde skulle rinna utmed Färgfabriksgatan mot Kvillebäcken och öka översvämningsrisk för de befintliga fastigheterna utmed gatan. Ny bebyggelse ska skyddas, därmed behövs viss justering av markhöjder i etapp 1, för att skydda den nybyggda förskolan söder om parken som ingår i planen.

Parken byggs multifunktionellt där både sociala och miljömässiga värden har utvecklats. Man har också gjort en klimatkalkyl för projektet. Man anlägger en äng, en hundrastgård och ett utegym som bildar en skyfallsyta som ska skydda kringliggande fastigheter och infrastruktur vid kraftiga regn. I normalfallet kommer ytan att fungera som park. Vid regn med större återkomsttid än 30 år börjar ytan fyllas upp vilket innebär att parken relativt sällan kommer fyllas med vatten. Vid ett 100-års regn kommer skyfallsytan kunna samla upp mot 900 kubikmeter vatten för att skydda kringliggande infrastruktur och fastigheter från översvämning, där bland annat en förskola ingår. Det är mer vatten än vad som ryms i Lundbybadets 25-metersbassäng.

Detta är ett av de första projekten som byggs efter stadens skyfallsöverenskommelse. Ett viktigt mål är att visa att det går att bygga multifunktionellt och att det krävs ganska små ingrepp i parkens utformning för att skapa stora volymer för skyfallshantering. I projektet har man tagit möjligheten att bygga skyfallsfunktion i samband med Stadsfastighetsförvaltningens (fd. Lokalförvaltningens) återställningsarbeten för att minska kostnaden för fördröjningsvolymen. Projektet visar på vilka möjligheter som finns om förvaltningar samarbetar för att göra staden bättre för göteborgarna.

¹ Göteborg stad (2019). Tematiskt tillägg till översiktsplanen för Översvämningsrisker, antagen april 2019.

Fjärdingsparken etapp 2 byggs under vinter 2022 och beräknas vara klar vår 2023.

Förvaltningens bedömning

Ytan där förskolan ska avvecklas håller stora vattenmängder idag om ett skyfall inträffar. Anläggningen är viktig att bygga för att inte öka flöden nedströms parken då ytan ska återställas.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Då risken för översvämningar minskar, minskar också den framtida riskkostnaden för översvämning för de byggnader som skyddas.

Investeringskostnaden för Kretslopp och vattens del av projektet uppskattas till knappt 10 Mkr och belastar Kretslopp och vattens skattefinansierade investeringsbidrag för skyfallsprojekt.

I och med att arbetet samordnas med Stadsfastighetsförvaltningens avveckling av baracker och återställningsarbeten minskas kostnaden med ett par miljoner kronor.

Bedömning ur ekologisk dimension

Projektet bedöms inverka positivt på invånarnas och stadens ekologiska förhållande. Parken utformas bland annat med en äng för biologisk mångfald. Att främja biologiskt mångfald är ett prioriterat mål på flera fronter, bland annat i stadens miljö- och klimatprogram. Åtgärden bidrar till målet med stadens kommande klimatanpassningsplan, att staden ska stå rustad för ett förändrat klimat, i och med att man möjliggör fördröjning av vatten i parken vid ett skyfall.

Bedömning ur social dimension

Parkens övergripande utformning togs fram i en omfattande medborgardialog. I etapp 2 byggs bland annat en hundrastgård, ett utegym och en lekskog för barn vilket var starka önskemål. Tillsammans ökar de sociala värden i området.

Beskrivning av ärendet – Stabbeparken

Östra sjukhuset är beläget i en lågpunkt och känslig verksamhet riskerar att drabbas av översvämningar vid stora regn. För att minska denna risk planeras en vall uppföras i utkanten av Stabbeparken som på så vis tillfälligt håller kvar vatten uppströms sjukhuset. Anläggningen dimensioneras för att fördröja ett 100-års regn. Vallen ska integreras i parken och lämpligtvis utformas multifunktionellt. Kommunen upplåter mark till anläggningen eftersom verksamheten är samhällsviktig och kommunen har ett stort intresse av att verksamheten också fungerar vid ett skyfall. Att uppnå samma funktion på sjukhusfastigheten har studerats och var i detta fall inte genomförbart.

Ett avtal som reglerar ansvar mellan kommunen och regionen är tecknat. Det reglerar att anläggningen efter färdigställande kommer ägas och skötas av kommunen. Kommunen behöver rådighet över anläggningen eftersom den ingår i strukturplanen för skyfall samt ligger på allmän plats. Den är del av en

åtgärdskedja som utgör planeringsunderlag för skyfall där ytterligare delar i kedjan kan bli aktuella att med tiden bygga ut. Projektet har gett insikt i många juridiska hinder som denna nya typ av projekt i kommunen genererar.

Projektupplägget är specifikt anpassat efter givna förutsättningar i det aktuella fallet och ska inte ses prejudicerande, det är framför allt kostnadsfördelning som blir unik.

Projektet planeras genomföras under 2023-2024 med start av detaljprojektering under våren 2023.

Förvaltningens bedömning

Anläggningen är viktig att bygga för att skydda den samhällsviktiga verksamhet som sjukhuset utgör, vid ett eventuellt skyfall.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Eftersom vallen främst är till för att skydda sjukhuset som är en regional angelägenhet, ska regionen bära merparten av kostnaden, omkring 6 Mkr, vilket motsvarar anläggningskostnaden. Kretslopp och vatten bekostar planering och projektering, ca 1,5 Mkr, för att säkerställa att vallen utformas på ett sätt så att parkens värden bevaras eller ökas. Kostnaden belastar förvaltningens skattefinansierade investeringsbidrag för skyfall.

Bedömning ur ekologisk dimension

Projektet kommer samråda med Länsstyrelsen och Stadsmiljöförvaltningen för att på bästa möjliga sätt placera vallen där den påverkar befintlig miljö minst. Kompensationsåtgärder kan bli aktuella beroende på placering. Åtgärden bidrar till målet med stadens kommande klimatanpassningsplan, att staden ska stå rustad för ett förändrat klimat, i och med att man möjliggör fördröjning av vatten i parken vid ett skyfall.

Bedömning ur social dimension

I området där vallen ska uppföras finns en väl använd stig. Projektet strävar efter att hitta optimal placering för att bevara befintlig stig. Målet är att skapa sociala mervärden för parken i kombination med att man försöker hitta en bra teknisk lösning. Gestaltning är en viktig fråga, vallen ska utformas för att passa in på ett bra sätt.

Bilaga 1

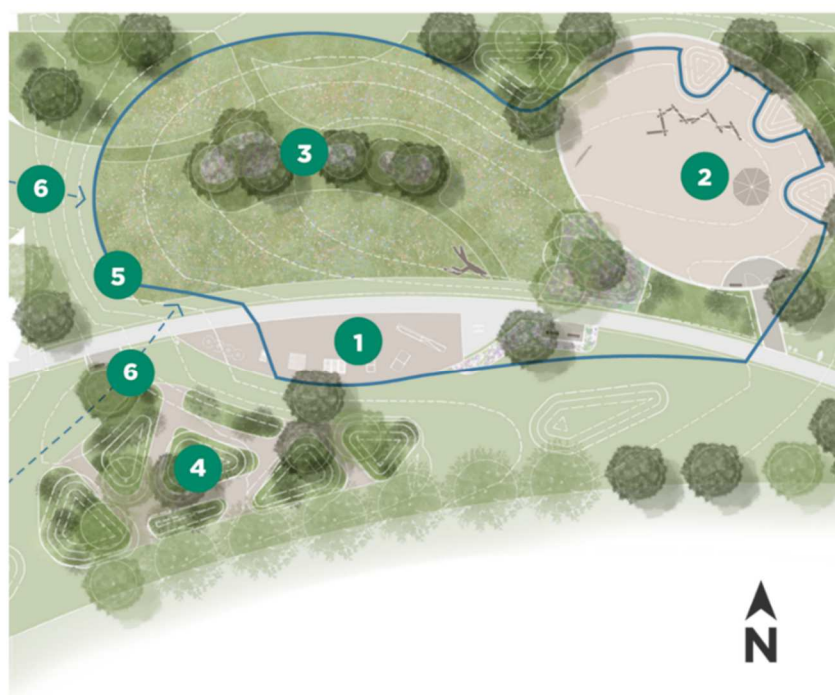

Illustration: Ramboll

1. Utegym
2. Hundrastgård
3. Ängsmark
4. Skogsdunge för lek
5. Skyfallsyta (innanför blå markering)
6. Rinnvägar som leder vatten till skyfallsyta

Bilaga 2

Illustrationen visar Stabbeparken. Sjukhuset ligger norr om anläggningen. Grön hel markering visar möjlig utbredning av vatten och lila färg visar utbredning av yta som kommer stå under vatten vid ett 100-års regn.